

REKENKAMER | | ZWIJNDRECHT

Jaarverslag 2022

Maart 2023

VOORWOORD

In het Reglement van orde van Rekenkamer is afgesproken dat de rekenkamer jaarlijks een jaarverslag uitbrengt. Hierin geeft de rekenkamer weer welke onderzoeken zijn verricht, welke conclusies en aanbevelingen uit onderzoeken zijn gekomen en verantwoordt de rekenkamer haar bestedingen in het betreffende jaar.

2022 was het derde volledige jaar dat de Rekenkamer nieuwe stijl gefunctioneerd heeft. Omdat dit in maart 2022 de nieuwe raads(commis)sieleden benoemd zijn is het inhoudelijke jaarverslag vorig jaar over 2021 doorgelopen tot en met maart 2022. Het financieel verslag loopt wel over het kalenderjaar.

Er heeft eind 2021 geen rondje langs de fracties plaatsgevonden. Dit omdat het de laatste periode van deze raad was en het (grote) onderzoek de Staat van de Stad nog doorliep tot het einde van de raadsperiode. Op het moment dat de nieuwe klankbordgroep benoemd was, is zo snel mogelijk met een nieuw onderzoek gestart en is afgesproken eind 2022 weer een rondje langs te fracties te maken om onderwerpen voor het nieuwe onderzoeksplan 2023 op te halen.

Met de komst van de nieuwe raad heeft de Rekenkamer een inwerkprogramma verzorgd.

Daarna is na de installatie en introductie van de nieuwe raad zo snel mogelijk van start gegaan met een nieuw onderzoek. Er is gekozen voor een onderzoek naar (ambulant) jongerenwerk. Dit onderzoek is niet meer in 2022, maar begin 2023 afgerond.

Wij maken van de gelegenheid gebruik om alle mensen waarmee wij het afgelopen jaar hebben samengewerkt zowel de onderzoekers als de mensen van de organisatie hartelijk te bedanken voor al hun inzet.

Hans Verdellen

Jacob van der Duijn Schouten

Voorzitter Rekenkamer Zwijndrecht

Voorzitter van de klankbordgroep

1. REKENKAMER ZWIJNDRECHT

De Rekenkamer is haar huidige vorm, na het benoemen van de voorzitter Hans Verdellen per 1 augustus 2019, officieel van gestart gegaan op 15 oktober 2019 met het vaststellen van de verordening

De Rekenkamer bestaat uit twee leden, waaronder de voorzitter. De verordening schrijft voor dat de raad een klankbordgroep instelt bestaande uit minimaal 4 leden van de raad, afkomstig uit verschillende fracties dit kunnen ook raadscommissieleden zijn.

Het secretarisschap van de rekenkamer wordt ingevuld vanuit de griffie.

Met het presidium zijn begin 2021 afspraken gemaakt over het proces van de rekenkamerrapporten. Deze afspraken gaan over het aanbieden van de onderzoeken aan de raad en de wijze waarop de rapporten in de raad behandeld worden. U treft deze afspraken aan in bijlage 2. Naar aanleiding van deze afspraken zijn er een aantal kleine wijzigingen van de verordening geweest en is het reglement van orde aangepast. De gewijzigde Verordening Rekenkamer gemeente Zwijndrecht is vastgesteld door de raad op 16 maart 2021.

Het [Reglement van orde](#) is aangepast op 7 maart 2021 door de Rekenkamer.

2. SAMENSTELLING

In 2022 waren er gemeenteraadsverkiezingen als gevolg hiervan is een nieuwe klankbordgroep benoemd.

Tijdens het verslagjaar bestond de klankbordgroep en de rekenkamer uit onderstaande leden:

<i>Samenstelling Rekenkamer en Klankbordgroep 2021 tot 30 maart 2022</i>		
<i>Functie</i>	<i>Naam</i>	<i>Partij</i>
<i>Voorzitter rekenkamer Sinds 1 augustus 2019</i>	Hans Verdellen	
<i>Lid rekenkamer Sinds 1 oktober 2019</i>	Lydia Zwier	
<i>Lid klankbordgroep Sinds 1 november 2019</i>	Jacob van der Duijn Schouten	<i>ChristenUnie-SGP</i>

<i>Lid klankbordgroep Sinds 1 oktober 2019</i>	Chris Moorman	ABZ
<i>Lid klankbordgroep Sinds 1 januari 2020</i>	Sabine Schipper	D66
<i>Voorzitter klankbordgroep Sinds 1 oktober 2019</i>	Mirjam Slobbe-Voogt	CDA
<i>Lid klankbordgroep Sinds 1 oktober 2019</i>	John Struijs	ZPP
<i>Lid klankbordgroep Sinds 1 oktober 2019 tot 1 februari 2021</i>	Elbert Visser	VVD
<i>Lid klankbordgroep Sinds 1 februari 2021</i>	Ron Bijl	VVD
<i>Secretariaat</i>	Hanneke Kooyman	

Samenstelling Rekenkamer en Klankbordgroep vanaf de verkiezingen vanaf april 2022

<i>Functie</i>	<i>Naam</i>	<i>Partij</i>
<i>Voorzitter rekenkamer Sinds 1 augustus 2019</i>	Hans Verdellen	
<i>Lid rekenkamer Sinds 1 oktober 2019</i>	Lydia Zwier	
<i>Voorzitter klankbordgroep Sinds 1 november 2019 Voorzitter sinds 24 april 2022</i>	Jacob van der Duijn Schouten	ChristenUnie-SGP
<i>Lid klankbordgroep Sinds 6 april 2022</i>	Robert Pennings	ABZ
<i>Lid klankbordgroep Sinds 1 februari 2021</i>	Ron Bijl	VVD
<i>Lid klankbordgroep Sinds 6 april 2022</i>	Niels Florusse	CDA
<i>Lid klankbordgroep</i>	Lia Prins	GroenLinks

<i>Sinds 6 april 2022 (tot 7 februari 2023)</i>		
<i>Lid klankbordgroep Vanaf 7 februari 2023</i>	Esther de Beun	<i>GroenLinks</i>
<i>Lid klankbordgroep Van 6 april tot 6 sept. 2022</i>	Antoon Tuijl	<i>ZPP</i>
<i>Lid klankbordgroep Sinds 11 oktober 2022</i>	Alyssa Terlingen	<i>ZPP</i>
<i>Lid klankbordgroep Sinds 6 april 2022</i>	Adem Mustafa Negash	<i>PvdA</i>
<i>Secretariaat</i>	Hanneke Kooyman	

Jacob van der Duijn Schouten is als voorzitter (en eerste aanspreekpunt) van de nieuwe Klanbordgroep benoemd.

3. WERKZAAMHEDEN

3.1 INTRODUCTIE PROGRAMMA

Voor de nieuwe (en oude) raads(commis­sie)leden is op 25 april 2022 een inwerkprogramma gegeven: Wat doet de Rekenkamer? Waarom een Rekenkamer? Wat doet een Rekenkamer? en de Zwijndrechtse spelregels kwamen aan de orde.

3.1 ONDERZOEKSPROGRAMMA

Begin 2021 is [het onderzoeksprogramma voor 2021](#) opgesteld. Voor 2022 is geen nieuw onderzoeksprogramma opgesteld. In verband met de verkiezingen zijn de fracties niet opnieuw bezocht met oog op de verkiezingen. Gekozen is, om in overleg met de nieuwe klankbordgroep, te beginnen met een (kort en krachtig) onderzoek.

3.2 ONDERZOEKEN

3.2.1 WOB ONDERZOEK

De Rekenkamer van Zwijndrecht heeft zich in 2021 aangesloten bij het Doemee onderzoek van de NVRR. Dit onderzoek is uitgevoerd door Pro facta.

Aan het onderzoek namen 93 rekenkamer(commis­sie)s deel: acht provinciale rekenkamers, de rekenkamercommissies van twee waterschappen en 83 gemeentelijke rekenkamer(commis­sie)s. Het onderzoek vond plaats van medio april tot 1 december 2021.

De centrale vraag van het onderzoek luidde:

“Hoe geven de overheden vorm aan de afhandeling van Wob-verzoeken, in hoeverre gebeurt dit rechtmatig, hoe wordt hierover verantwoording afgelegd, hoe is actieve openbaarmaking geregeld en hoe verhoudt zich dat tot de eisen die de Wet open overheid (Woo) straks gaat stellen?”

Het onderzoek besteedde aandacht aan een vijftal thema’s:

- Het voor de behandeling van Wob-verzoeken vastgestelde beleid en de organisatie-inrichting
- De behandeling van Wob-verzoeken

- De rechtsbescherming
- De verantwoording aan de volksvertegenwoordiging over Wob-verzoeken, en
- De actieve openbaarheid (uit eigen beweging openbaar maken van informatie), mede in het licht van de komst van de Wet open overheid per 1 mei 2022

De NVRR heeft de [eindrapportage](#) van het DoeMee-onderzoek **De praktijk van de Wob bij decentrale overheden** uitgebracht op 23 februari 2022; deze is door de Rekenkamer met een begeleidende brief aan de raad gestuurd op 24 mei 2022.

De Rekenkamer heeft geen aanbevelingen aan de raad voorgelegd, alleen [een informatieve brief](#). Dat heeft als voornaamste reden dat de rekenkamer uit onderzoekstechnische en inhoudelijke overwegingen, enkel concludeert dat Zwijndrecht op zo goed als alle onderzochte vlakken op basis van de onderzochte 10 Zwijndrechtse casussen, in de onderzoeksperiode 2018-2020 gemiddeld lijkt te scoren ten opzichte van de deelnemende overheden, en dat er op basis van dit onderzoek niet veel lessen te leren zijn voor Zwijndrecht. Niet over de uitvoering van de Wob en ook niet ten aanzien van de toen nog komende inwerkingtreding van de Woo.

De rekenkamer heeft de gemeente Zwijndrecht wel het volgende meegegeven:

1: Maak werk van de inwerking getreden Woo per mei 2022, door beleid te maken, en dat op de gemeentelijke website te plaatsen. Overweeg meer centrale regie over de uitvoering van de afhandeling van Woo-verzoeken te realiseren.

2: Twee als algemeen geconstateerde zaken bij alle onderzochte overheden, dus ook voor Zwijndrecht. Deze zijn:

I. De landelijke constatering over de rol van de volksvertegenwoordiging

Een groot aandachtspunt, geeft het eindrapport aan, is de beperkte betrokkenheid van volksvertegenwoordigingen bij de beleids- en uitvoeringspraktijk rondom openbaarheid van overheidsinformatie. Het is een belangrijke taak van de volksvertegenwoordiging om te controleren of van openbaarheid voldoende sprake is en daarvoor de nodige kaders te stellen. De onderzoekers constateren dat de verantwoordingsinformatie niet als vanzelfsprekend aan de volksvertegenwoordigingen wordt aangereikt maar ook dat deze informatie nauwelijks opgevraagd wordt door de volksvertegenwoordigingen. Dit geldt ook voor Zwijndrecht. Hoewel enerzijds gesteld kan worden dat door de duidelijke normen uit de Wob/Woo minder behoefte is aan kaders, geldt anderzijds dat het belang van een transparante overheid nog niet eerder zo groot is geweest als anno 2021/2022.

II. De landelijke constatering over de rechtsbescherming, in het bijzonder het verstrekken van informatie ten bate van de rechtsbescherming

Ten eerste is opgemerkt dat overheden zich onvoldoende bewust zijn van het gegeven, dat besluiten rondom actieve openbaarmaking, op het moment dat er derde-belanghebbenden betrokken zijn, besluiten als bedoeld in de Awb zijn. Dat betekent dat tegen deze besluiten bezwaar en beroep ingediend kan worden. Het niet onderkennen hiervan heeft daarmee consequenties voor de rechtsbescherming van belanghebbenden.

Ten tweede is bevonden dat bij de grote meerderheid van de overheden, en dat geldt ook voor Zwijndrecht, niet altijd alle informatie gegeven wordt aan externe commissies en (voorzieningen)rechters. Externe beoordelaars van bezwaarschriften en rechters moeten altijd en zonder meer toegang tot alle – ongelakte – stukken krijgen. Dit is namelijk de enige waarborg voor inwoners dat er een adequate toets op de beslissing van het bestuursorgaan plaatsvindt.

De Rekenkamer heeft een eigen onderzoek naar de uitvoering van de Woo in Zwijndrecht op haar longlist geplaatst.

3.2.2 JONGERENWERK ZWIJNDRECHT

De Rekenkamer Zwijndrecht is in 2022 gestart met een (kort en krachtig) onderzoek naar het (Ambulant) Jongerenwerk in Zwijndrecht. Dit onderzoek is in 2022 uitgevoerd, in de overbruggingsperiode tot de vaststelling van het nieuwe onderzoeksprogramma begin 2023.

Doelstelling en vraagstelling

Met het onderzoek wil de Rekenkamer de raadsleden overzicht, inzicht en sturing bieden ten aanzien het (ambulant) jongerenwerk in Zwijndrecht.

Hoofdvraag voor het onderzoek is: is het (ambulant) jongerenwerk in Zwijndrecht effectief; werkt het?

De volgende deelvragen maken deel uit van het onderzoek:

Overzicht en Inzicht: Beleid en uitvoering

1. Wat is het Zwijndrechtse beleid met betrekking tot ambulant en accommodatiegebonden jongerenwerk:
 - a) Wat zijn de doelstellingen van het beleid?
 - b) Hoe is het ambulant jongerenwerk beleidsmatig geplaatst in het geheel van het jongerenwerk?
 - c) Wat zijn de groepen/doelgroepen van het beleid? Hoe verhoudt het Zwijndrechts beleid zich daarin tot het beleid van andere (vergelijkbare) gemeenten?
 - d) Hoe zijn overlastgevende groepen opgenomen in het beleid?
 - e) Ligt er een beleidsmatige relatie c.q. sluitende aanpak naar schuldenproblematiek en de hulpverlening?

2. Hoe vindt de uitvoering van het ambulant en accommodatiegebonden jongerenwerk plaats:
 - a) Wat is de werkwijze: Is er sprake van/gebruik van doelgroepaanpak?
 - b) Hoe vindt het ambulant jongerenwerk plaats in het geheel van het jongerenwerk?
 - c) Hoe is de samenwerking in de keten, met name met de harde hand/de politie/BOA's?
 - d) Welke plaats hebben de ouders en andere betrokkenen in de uitvoering?
 - e) Waar lopen de professionals bij de uitvoering in de praktijk tegen aan?
 - f) Hoe vindt de bekostiging plaats? Werkt de bekostigingswijze ten dienste van de effectiviteit van het beleid?
 - g) Wat is het budget? Hoe verhoudt zich dat ten opzichte van vergelijkbare gemeenten?
 - h) Wat is de beschikbare en ingezette capaciteit? Hoe verhoudt zich dat ten opzichte van vergelijkbare gemeenten?

Sturing: Bereik /effect

3. Is effect/bereik te bepalen: heeft Zwijndrecht de juiste cijfers verzameld in het verleden, is er sprake van datagedrevenheid op basis van relevante data?
4. Wat is het bereik? Worden de nodige doelgroepen voor jongerenwerk voldoende bereikt, is er sprake van een sluitende aanpak? (doe je de juiste dingen, mede met het oog op en in relatie met het onlangs gestarte onderzoek van Futuro Werkt)
5. Wat is het effect: welke resultaten zijn er geboekt, met name in de zin van welke zorg(kosten) in 1e en 2e lijn jeugdhulp is er voorkomen door de inzet van (ambulant) jongerenwerk? Wat is in den lande bekend als effectief in jongerenwerk en past Zwijndrecht dit toe?

De scope voor het onderzoek betreft de jaren 2018-2022.

Op 1 november 2022 is een ophaalsessie over dit onderzoek met de gemeenteraad geweest. Het onderzoek is in 2023 afgerond.

Ophaalsessie Onderzoek Jongerenwerk 1 november 2022

3.3 VERGADERINGEN

Regulier

De Rekenkamer en Klankbordgroep vergaderen ongeveer één keer per maand. Vanaf 1 april 2022 en 2022 tot en met maart zijn de Rekenkamer en de Klankbordgroep negen keer bij elkaar geweest in een reguliere vergadering. Er is één sessie gehouden met de raadsleden over het onderzoek Jongerenwerk. Daarnaast is er contact geweest met de onderzoeksbureaus, de betrokken wethouder, controllers en medewerkers van de organisatie.

Rondje langs de fracties

Eind 2022 is er een rondje langs de fracties geweest. Dit om input op te halen voor het nieuwe onderzoeksplan 2023.

3.4 TERUGBLIK OP HET FUNCTIONEREN VAN DE REKENKAMER EN WET VERSTERKING REKENKAMERS

De Rekenkamer en de (oude) Klankbordgroep hebben aan het eind van de raadsperiode op 21 februari 2022 gezamenlijk teruggekeken op hun eigen functioneren. Dit met als doel om te blijven werken aan een het verbeteren van het functioneren van de Rekenkamer en de Klankbordgroep en voor de nieuwe raadsperiode hiervoor een handvat mee te geven.

De Rekenkamer en Klankbordgroep hebben de volgende aanbevelingen gedaan voor de nieuwe Klankbordgroep.

- **Inwerkprogramma:** Besteed voldoende aandacht aan KBG/rekenkamer in het inwerkprogramma.
- **Onderzoek:** Zorg voor spreiding van onderzoeken over de verschillende beleidsterreinen is relevant zodat niet één afdeling te zwaar belast wordt.
- **Startgesprekken:** Bij aanvang van een onderzoek een startgesprek met de organisatie (blijven) houden en de betrokken wethouder.
- **Communicatie richting raad:** Aandacht voor de kloof tussen de leden van de KBG en raadsleden. Zorg bij aanvang van een onderzoek en bij lang lopende onderzoeken voor een regelmatige update richting de raadsleden.
- **Ophaalsessie:** Ophaalsessie bij de raad moeten blijven, nadenken over de toonzetting.
- **Oriëntatieavond/Beeldvorming:** Bij de oriëntatieavond ook procedureel en methode technisch uitleggen en vragen over de dataverzameling beantwoorden, toets of de raad toe is als iets nog niet rijp is voor de carrousel, desgewenst een tweede ronde of een vragenuurtje inlassen op de maandagavond.
- **Carrousel/oordeelsvorming:** Het woord is aan de politieke partijen, de rekenkamer heeft hier geen rol in.
- **Rapportage:** Kijk nog eens naar de plek van de bestuurlijke reactie, moet deze al dan niet in het rapport.
- **Relatie rekenkamer - KBG:** onafhankelijkheid in nabijheid, het gezamenlijk blijven vergaderen wordt als prettig ervaren.
- **Relatie KBG – fractie:** Zorg als lid van de klankbordgroep dat je de fractie regelmatig bijpraat over de inbreng die zij zelf kunnen hebben bij het jaarlijks ophalen van onderwerpen, welke onderzoeken lopen, de aanpak en het proces.

27 september 2022 heeft de Eerste Kamer de [Wet versterking rekenkamers](#) aangenomen. Bij het instellen van onze nieuwe rekenkamer is destijds voor zover toen mogelijk al enigszins vooruitgelopen op een mogelijke wetswijziging. Deze wet treedt per 1 januari 2024 in werking. De Rekenkamer stelt voor de gevolgen van de wetswijziging te betrekken bij de periodieke evaluatie van de raad over het functioneren van de rekenkamer ([zie artikel 13 van de verordening](#))

4. FINANCIËN

In 2022 zijn de volgende gelden uitgegeven aan de rekenkamer:

<i>Beschikbaar budget</i>	<i>Bedrag</i>
Budget 2022	
Beschikbaar budget	€ 48.272
Uitgaven	
Adviesbureaus	€ 24.946
Lidmaatschap NVRR	€ 395,-
Diverse	430,23
Vergoeding leden rekenkamer	<u>€ 19.759,-</u>
Totale uitgaven	€ 45.530,27
Restant budget	€ 2.741,73

Er is een restant budget over 2022 van + € **2.741,73**.

Bijlage 1:**Vergaderingen Rekenkamer en Klankbordgroep in 2022**

Datum	Vergaderingen
17 januari 2022	Reguliere vergadering Rekenkamer/Klankbordgroep
21 februari 2022	Reguliere vergadering Rekenkamer/Klankbordgroep
Rekenkamer met nieuwe Klankbordgroep	
25 april 2022	Reguliere/Kennismakingsvergadering Klankbordgroep - Rekenkamer
25 april 2022	Wat doet de Rekenkamer? – Voor de gemeenteraad
18 mei 2022	Reguliere vergadering Rekenkamer/Klankbordgroep
13 juni 2022	Reguliere vergadering Rekenkamer/Klankbordgroep
4 juli 2022	Reguliere vergadering Rekenkamer/Klankbordgroep
5 september 2022	Reguliere vergadering Rekenkamer/Klankbordgroep
26 september 2022	Reguliere vergadering Rekenkamer/Klankbordgroep
17 oktober 2022	Reguliere vergadering Rekenkamer/Klankbordgroep
1 november 2022	Sessie met de gemeenteraad over ambulant jongerenwerk
14 november 2022	Reguliere vergadering Rekenkamer/Klankbordgroep
28 november 2022	Rondje langs de fracties/ Rekenkamer/ChristenUnie-SGP, CDA en VVD
19 december 2022	Reguliere vergadering Rekenkamer/Klankbordgroep
19 december 2022	Rondje langs de fracties/Rekenkamer/ABZ, PvdA, ZPP, GroenLinks en D66

Bijlage 2

REKENKAMER | | ZWIJNDRECHT

Afspraken van de rekenkamer met het presidium over het proces van rekenkamerrapporten

Besproken op met het presidium op 19 januari 2021

1. De rekenkamer voert het onderzoek uit en biedt het eindrapport aan de voorzitter van de gemeenteraad aan. Dit doen de rekenkamer tijdens een oriëntatieavond, waarbij de voorzitter van de Rekenkamer een presentatie verzorgt en de raad de mogelijkheid heeft tot het stellen van technische vragen. De rekenkamer zorgt ervoor dat het onderzoeksrapport een week voor de oriëntatieavond in IBabs beschikbaar is, zodat de raadsleden het stuk ook kunnen lezen. Hiermee geven we invulling aan het onderdeel **Beeldvorming** van het BOB-model¹. Zo'n oriëntatieavond is begrensd in de tijd, het kan voorkomen dat besloten wordt om een tweede avond te beleggen omdat de raad nog veel technische vragen heeft. Het is immers van belang dat de raadsleden een goed begrip van het rapport hebben, voordat zij tot politieke duiding overgaan.
2. Bij de stukken van het eindrapport zit ook een raadsvoorstel. Op grond van artikel 185 lid 2 van de Gemeentewet 'doet zij (de Rekenkamer) ter zake voorstellen aan de raad'. Overigens is dat ook vastgelegd/uitgewerkt in artikel 10 lid 5 van de verordening op de Rekenkamer Zwijndrecht en artikel 12 van ons eigen Reglement van Orde. De Rekenkamer maakt dus het raadsvoorstel, niet de griffie of wie dan ook.
3. Na de bespreking in beeldvormende zin tijdens de oriëntatieavond(en) wordt het rapport met raadsvoorstel geagendeerd voor de carrousel. Dit met als doel om de **Oordeelsvorming** uit het BOB-model inhoud te geven. In de eerste termijn geven de fracties aan wat hun duiding van het rapport is en kunnen zij desgewenst komen met moties en amendementen op het raadsvoorstel of naar aanleiding van het onderzoek (in dat laatste geval alleen via een motie). In de tweede termijn gaan de fracties met elkaar in debat over het rapport en de eventuele moties en aanbevelingen en wordt ook de portefeuillehouder gevraagd wat het standpunt van het college is. De carrousel concludeert vervolgens welke behandelwijze gewenst is tijdens de besluitvormende gemeenteraad (hamerstuk, debatstuk, ter kennisname). Bij de behandeling in de carrousel heeft de Rekenkamer geen rol, behoudens die van aandachtig toehoorder.
4. Vervolgens vindt in de gemeenteraad de afgesproken behandeling plaats. Hiermee krijgt het onderdeel **Besluitvorming** uit het BOB-model inhoud. Bij de behandeling in de carrousel heeft de Rekenkamer geen rol, behoudens die van aandachtig toehoorder.

¹ In dit model wordt eerst **Beeldvormend** informatie opgehaald, tijdens een oriëntatieavond voor de raad. Daarna wordt in de **Oordeelsvorming** met de fracties en tussen de fracties en het college een discussie gevoerd. Dit gebeurt in de carrousel. Ten slotte wordt in de raadsvergadering **Besloten**.